

1 ปี รัชชา กับ ภารกิจของ สถาบันเศรษฐกิจพอเพียง

สถาบันเศรษฐกิจพอเพียง
โดยท่านผู้อำนวยการสถาบัน ศศ.ดร. ศรชัย มุ่งไชส

กราบเรียนท่านรัฐมนตรี ท่านแขกผู้มีเกียรติที่เคารพ
ผมในฐานะผู้อำนวยการสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง มาดำเนิน
ภารกิจต่อจาก NIDA ซึ่งเดิม NIDA ได้ช่วยดูแล ก่อร่าง
สร้างตัวขึ้นมา วันนี้ผมจะเล่าสู่กันฟังว่าสิ่งที่ทาง NIDA
ได้ทำไปเบื้องต้นนั้นมีอะไรบ้าง จากที่ศึกษา NIDA ได้ทำงานวิจัย
เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในหลายโครงการด้วยกัน เพื่อเป็น
ข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นสำหรับการนำไปต่อยอดการขับเคลื่อน
เศรษฐกิจพอเพียงที่มีอยู่หลายรูปแบบตามที่ท่านรัฐมนตรี
เกริ่นนำไปแล้ว รวมถึงท่านปลัด ว่าการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
พอเพียงไม่ใช่การยึดติดกับการเกษตรเท่านั้นแต่จะต้อง
ไปสู่เรื่อง Creative Economy ให้ได้ เพื่อให้ประชาชนสามารถ
มีความสุข มีชีวิตที่ดีขึ้น ผมขอหยิบยกตัวอย่างของงานวิจัย
ที่ทาง NIDA ที่ได้ทำไว้เช่นเรื่องการจัดทำ Sufficiency Case
Book เป็นเรื่องของการหยิบยกกรณีศึกษา ความสำเร็จของ
งานเศรษฐกิจพอเพียงนำมาผ่านการสังเคราะห์ วิเคราะห์
และทำ Case book เป็นภาษาอังกฤษ เพื่อที่จะ generalize
ให้คนต่างชาติได้รับทราบและยอมรับในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
ยกตัวอย่างสัก 1 เคส เช่น เคสเรื่องของกาแฟ AKHA AMA
ของเชียงรายโดยนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงรายที่จบการศึกษาและขับเคลื่อนเรื่อง AKHA AMA
โดยการใช้กาแฟพื้นถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
ซึ่งผลิตโดยชุมชนและชาวบ้านเข้ามาสร้างมูลค่า สร้างเรื่องราว
ให้มีมูลค่า และโฆษณาไปยังต่างประเทศ ทำรูปแบบเศรษฐกิจ
ที่สร้างสรรค์ทำให้ต่างประเทศยอมรับกาแฟแบรนด์นี้ รวมถึง
การได้สร้างกาแฟแบรนด์นี้ไปยังประเทศต่างๆเช่นญี่ปุ่นและ

นิวซีแลนด์ จนเป็นที่นิยม ที่สำคัญที่สุดคือ การเปิดโอกาส
ให้ชาวบ้านได้ผลิตกาแฟและส่งให้ผู้ผลิตแบรนด์นี้ ได้ใช้แรงงาน
ที่เป็นบุคลากรในท้องถิ่นเข้ามาขับเคลื่อน เรื่องนี้ทำให้เห็นชัด
ว่าเป็นเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง อีกเรื่องหนึ่ง
เช่นการสำรวจการรับรู้และความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับ
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต้องยอมรับประการหนึ่งว่าเศรษฐกิจ
พอเพียงตามความเข้าใจของเรา ตามความเข้าใจของประชาชน
ในประเทศไทยโดยเฉพาะภาคการศึกษาอาจยังไม่ชัดเจน
ซึ่ง NIDA มาทำการวิจัยและทำให้เห็นว่าเด็กยุคใหม่ไม่ค่อย
ทราบเศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่ง
ที่เราจะต้องหยิบประเด็นเหล่านี้มาทำอย่างไรให้เกิดการเรียนรู้
ความเข้าใจ เปลี่ยน Mindset เกี่ยวกับเรื่องของเศรษฐกิจ
พอเพียง สามารถสร้างความเข้าใจให้กับเยาวชนหรือบุคลากร
ต่าง ๆ ประชาชนได้เข้าใจว่าเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เรื่อง
เกษตรกรรมเพียงอย่างเดียวดังที่ท่านรัฐมนตรีได้ดำริไว้แล้ว
การมาดำเนินการกิจต่อยอดจากงานของ NIDA ในอนาคต
อันใกล้นี้ ในส่วนของสถาบันเศรษฐกิจพอเพียงผมมีแนวคิด
เราจะไม่ Walk Alone เราจะไม่เดินคนเดียว จะทำงาน
ขับเคลื่อนร่วมกับ 4 สถาบัน รวมไปถึงภาคีเครือข่ายต่าง ๆ
เช่น สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน จะสร้าง
พันธมิตร ในเรื่องของการสร้าง Network สร้าง Connected
Network ในการทำให้เศรษฐกิจพอเพียงไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์
ให้ได้ รวมไปถึงขับเคลื่อนไปถึงเรื่อง BCG SDG ให้ได้ในอนาคต
อันใกล้ ดังนั้นเวลาเรา Format หรือสร้าง Platform ของ
เศรษฐกิจพอเพียง สามารถมองออกเป็นสามรูปแบบ คือ

รูปแบบที่หนึ่ง เป็นรูปแบบดั้งเดิมแบบการเกษตรแต่จะทำอย่างไรให้การเกษตรนั้นไปสู่การสร้างสรรค์ให้ได้ รูปแบบที่สองพอได้ส่วนนี้แล้ว จะขยายผลไปยังเรื่องอื่น ๆ เพื่อไม่ใช่เรื่องของการเกษตรเพียงอย่างเดียว อาจจะเป็นเรื่องสุนทรียศิลป์ วัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาชุมชน ยกตัวอย่าง จังหวัดน่าน จะเห็นได้ว่าเป็นเมืองที่มีความสงบ ประชาชนยังรักษาประเพณีดั้งเดิม มีวัดวาอารามจำนวนมาก มีประเพณีที่สวยงาม สิ่งนี้คือการกลายเป็นความพอเพียงในจังหวัดน่าน แต่ต่อจากนั้นเราจะทำอย่างไรที่จะเชิญชวนให้ผู้คนเข้าไปสัมผัส ให้คนในท้องถิ่นสามารถรักษารักรวมเนียมประเพณีดั้งเดิมของตัวเอง แต่สามารถสร้างเศรษฐกิจขึ้นมาใหม่ เป็นรายได้ที่จะมาดูแลครอบครัวได้ แต่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนเอง ส่วนนี้ก็จะทำให้เกิดเรื่องของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ขึ้นมา และสุดท้ายก็จะสร้างการรับรู้แบบยั่งยืนไปยังประชาคมโลก จะทำอย่างไรให้ประชาคมโลกยอมรับว่าเศรษฐกิจพอเพียงในประเทศไทยเป็นโมเดลที่ดีที่สุดทำให้คนอยากมาศึกษาอยากมาเรียนรู้ ดังนั้นจำเป็นต้องทำงานเหล่านี้ให้เป็นรูปธรรม ที่สุด และขยายผลโดยการสื่อสารต่างๆที่เป็น Digitalization เข้ามาเป็นเรื่องของการจัดเวทีสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในและต่างประเทศ เช่นเชิญเครือข่ายจากต่างประเทศเข้ามา รับรู้ในเรื่องนี้ เพื่อที่จะได้เห็นรูปแบบตัวอย่างต่าง ๆ ที่สำคัญที่สุดในเรื่องที่ยพยายามคิดรูปแบบสร้างสรรค์งานที่ส่งเสริมให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนในท้องถิ่นชุมชนในการสร้างเครือข่ายในฐานะที่ตนเองเป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ หน่วยงานอันดับแรกที่จะเชิญชวน คือมหาวิทยาลัย ราชภัฏทั่วประเทศซึ่งกระจายอยู่ในท้องถิ่นของประเทศไทย 76 จังหวัด ดังนั้น 38 แห่งจะจับมืออย่างเข้มแข็งในการที่จะขับเคลื่อนงานเศรษฐกิจพอเพียงตาม Concept ที่ได้สร้างขึ้นมาเพื่อที่จะไปขับเคลื่อน สร้างความเข้าใจให้กับคนที่เรียกว่า Creative Generation สร้างคนให้มีความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ประกอบอาชีพที่สุจริตและก็มีคุณภาพเพียงความภูมิใจความพอดีเกิดขึ้นให้ได้ หน่วยงานอันดับที่สองคือ การ

การทำงานร่วมกับเครือข่ายอื่น ๆ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมณฑล เชียงขวัญในเรื่องเทคโนโลยีที่สามารถช่วยในการขับเคลื่อนสามารถกระจายข่าวไปในภาคท้องถิ่นของประเทศชาติและนานาชาติ โดยอาศัยกระบวนการความร่วมมือเชิงบูรณาการที่เป็นรูปธรรมในขณะเดียวกันก็จะจัดงานที่เป็นลักษณะการส่งเสริมในเรื่องของสุนทรียศิลป์วัฒนธรรมพื้นถิ่นต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อให้สามารถบูรณาการในเรื่องของเศรษฐกิจขึ้นมา บูรณาการในการสร้างรายได้ขึ้นมา เช่น ในปีหน้า คือการเชิญชวนเครือข่ายทั้งหมดมาประชุม เรื่องของการจัดงานวัฒนธรรมชนเผ่านานาชาติ เป็นงานสำคัญงานหนึ่งซึ่งจะแสดงถึงความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง คือนำความพอเพียงของท้องถิ่นชาวบ้านที่มีการผลิตงานที่เป็นผลผลิตในด้านแฮนด์เมดในเรื่องของ Local Products ต่างๆ ให้เห็นว่าสิ่งเหล่านี้จะขยายผลไปยังประเทศอื่นได้อย่างไร เช่น การดำเนินงานต่อจาก YouTube ที่ทำอยู่แล้วงานหนึ่งคือการขับเคลื่อนเรื่อง ผ้าของชาวลาวที่อยู่บนดอย เป็นผ้าสีสันที่สวยงามแต่ไม่มีไอเดียที่จะ Create ให้เป็น Modern Fabric ให้เป็นผ้าที่ทันสมัย การนำเอาลวดลายเหล่านั้นมาตกแต่งเสื้อผ้าให้ทันสมัย สามารถทำให้เกิดรูปแบบที่ทรงคุณค่าและชาวบ้านจะได้เรียนรู้เรื่องของ Marketing Strategy ด้วยตนเอง การใช้เทคโนโลยีเข้าไปช่วยในการขับเคลื่อน เรื่องแบบนี้ไม่ต้องย้ายถิ่นไปไหน ชาวบ้านยังคงอยู่ที่เดิม สามารถสร้างเศรษฐกิจขึ้นมาได้ อีกประการหนึ่งในการท่องเที่ยวเชิงศาสนา วัดวาอารามซึ่งมีจำนวนมาก สิ่งที่จะสร้างเสริมเข้าไปเหมือนดังเช่นในเชียงราย เช่น วัดขาว วัดร่องชุ่น วัดห้วยปลากั้ง ซึ่งมีคนเข้าไปท่องเที่ยวจำนวนมากในแต่ละปี จะทำอย่างไรให้ชาวบ้านที่เป็นคนพื้นถิ่นสามารถมาเรียนรู้ สามารถเล่าเรื่องของตนเองให้กับนักท่องเที่ยว และที่สำคัญที่สุดก็คือผลผลิตผลงานที่เป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น สามารถนำเสนอด้วยคุณภาพ สิ่งนี้จะทำให้เกิดรายได้ขึ้นมาและไม่ต้องเกิดการย้ายถิ่น ที่สำคัญคือการเรียนรู้การต่อยอดในเรื่องของการตลาด การมีเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศครับ